

A KÖZSÉG RÖVID BEMUTATÁSA

Nyúl **4800 lakosával** (2025) Győr-Moson-Sopron megye 3. legnépesebb községe. A Győri járásában **Győr és Pannonhalma város között** fekszik a 82-es főútvonal mellett, de közúton Győrújbarát felől, vasúton pedig Győr és Veszprém irányából is megközelíthető. Áthalad községünkön a Győr-Pannonhalma kerékpárút is.

Településünk a bronzkor óta lakott hely, **legkorábbi írásos említéseivel** (NULU, NUUL) már **első királyaink idejében** (1037 és 1086) találkozhatunk. A középkorban a területén fekvő 3 síksági és 2 hegyközség az átvonuló és hódító seregektől sokat szenvedett. Lakosságuk főleg az egyházi kézben levő szőlőterületek műveléséből, valamint gyümölcs- és gabonatermesztésből élt. Összeolvadásuk 1885 és 1940 között ment végbe. A **25 km²**-en elterülő község észak felé a **Kisalföld** lapályára tekint, DNy-on pedig a nálunk legmagasabb pontját (317m) elérő **Sokorói-halomvidék** 3 párhuzamos dombosóra támaszkodik. A dombhátak (pl. a kilátóval megemelt 313 m-es Lila) remek körpanorámát kínálnak. Az erdőhatár alatti dombokon **ezer éves szőlőkultúra** díszlik. A nádfedeles, döngölt falú, száz évnél idősebb házak bár nagyon megfogyatkozva, de máig fellelhetők a községben.

A **lőszmélyutak** falában hangulatos pincék sorakoznak. A meredek löszfalakban több helyen színpompás tollazatú **gyurgyalagok** tanyáznak. A község féltett növény szépsége a **leánykőkörcsin**, a domboldalakon pedig helyenként védett **kosborok** és más növényritkaságok díszlenek. A hegyi rész igazi látványosságai a gáttal megzabolázott **hatalmas vízmosások**. Ezek közül is a legnagyobb, a 630 méter hosszú, 50-60 méter széles és helyenként 20-30 méter mély „**Szurdik**”, mely több mint 150 év óta formálódik és egy dombgerinc meggondolatlan átvágásának következményeként jött létre. Az óriás vízmosás **vármegyénk megyei szintű nemzeti értékei közé tartozik**.

A 93 %-ban **magyar lakosság** zöme ugyan a **szolgáltatásokból** él, és sokan dolgoznak a közeli Győr **ipari** üzemekben is, de fő foglalkozásától függetlenül a legtöbb család életében a **mezőgazdaság** is jelen van, hiszen sokan rendelkeznek kisebb-nagyobb földterülettel, kerttel vagy szőlővel a hegyben. A munkavállalók 76%-a naponta **ingázó**, bejáró dolgozó, de jelentős a **helyi vállalkozók** száma is. A település vasúton túli részén néhány ipari üzem is megtelepedett.

A község **infrastrukturális ellátottsága** csaknem **teljes körű**. Az egészségügyi ellátást 2 háziorvos, üzemorvos, gyermekorvos, fogorvos, védőnői szolgálat, állatorvos és a gyógyszertár teszi teljessé. **Bölcsőde**

és óvoda, felújított iskola várja a gyermekeket, a kultúrélet rendezvényeinek a faluház és az iskola ad otthont, az internet-elérést kábel TV-hálózat is segíti. Postahivatal, bank automata, Penny-üzlet, több kisebb-nagyobb bolt áll a lakosság rendelkezésére. A közbiztonság megteremtésén a rendőrség és a helyi **polgárőrség** fáradozik. A növekvő idegenforgalom étkezési, szállás és szórakozási igényeit különböző szintű vendégházak, fogadók, csárdák és pincészetek biztosítják. A jelentős autós forgalmat benzinkút segíti. A község civil szervezeteinek a **közösségi ház** ad otthont.

Bár a községet az országos zöld és a piros turistajelzés is érinti, főbb idegenforgalmi értékeinek megismerését leginkább mégis a település **saját túraútvonalai** biztosítják. A 12, madarakról elnevezett leágazásával együtt 20 km hosszú **Kökörccsin-körút** a **Hefele Menyhért** által tervezett és **Dorfmeister István** freskóival díszített **barokk Mindenszentek templom** (1774-1778) mellől indul és a **Mária-szobor** (1686) érintésével a **Szurdikon** át vezet fel a hegybe. A **Szent Donát-kápolnán** (1710) kívül felkeresi a legszebb kilátópontokat és a Nyúlra annyira jellemző **lőszmélyutak (pl. a megyei szintű nemzeti értéként számon tartott Vaskapu utca) pincesorait** is, de a **néprajzi értékek** (régii nádas- és prэшázak, egykori partlakások, kemencék), sőt a helyi **történelmi és irodalmi emlékek** sem maradnak ki.

A 13,5 km-es **Nyúli Keresztút**, mely a község területén levő 14 felújított út menti fészületet kapcsolja 14 stációs keresztúttá, főleg a **vallási turizmus céljait szolgálja**. Teszi mindezt úgy, hogy közben nem mond le a tájban rejlő előbb felsorolt turisztikai látnivalókról sem, bár útvonala 80%-ban eltér a Kökörccsin-körútétól. Ha kell, több részletben is végigjárható, a buszközlekedéshez is illeszkedik. Pihenőhelyei jól kiépítettek.

A község természeti és néprajzi értékei a **Nyúli Települési Értéktár** hegyi **kiállító terének helytörténelmi gyűjteményében tekinthetők meg**. Csoportos jelentkezés esetén a község háza munkaidőben (H-Cs: 8-16 óráig P: 8-13 óráig) történő telefonos közvetítésével (06-20-589-2532) kölcsönös időegyeztetés során szakszerű tárlatvezetés kérhető.

Szűcs Mihály